EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.12.16.
COM(2020) 822 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK

A nemteljesítő hitelek kezelése a Covid19-világjárványt követően

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI TANÁCSNAK, A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK

A nemteljesítő hitelek kezelése a Covid19-világjárványt követően

BEVEZETÉS

A Covid19-világjárvány erőteljes gazdasági visszaeséshez vezetett az EU-ban és világszerte. Az uniós szabályozó és felügyeleti szervek – annak érdekében, hogy a háztartásokat és a vállalkozásokat megvédjék a világjárvány hatásaitól – olyan intézkedéseket hoztak, amelyekkel támogatták a bankokat abban, hogy fennakadás nélkül folytatni tudják a hitelezési tevékenységüket és kezelni tudják a világjárvánnyal összefüggésben felmerülő veszteségeiket. Ilyen intézkedés volt különösen a Bizottság Covid19 banki csomagja, amely magában foglalta az uniós számviteli és prudenciális keretekről szóló értelmező közleményt („A vállalkozások és a háztartások támogatása a Covid19-járvány közepette”)[1], valamint az uniós banki prudenciális szabályok (a tőkekövetelményekről szóló rendelet (CRR)[2]) célzott „gyorsreagálási” módosításai[3], amelyek célja annak biztosítása, hogy a bankok a válság legégetőbb szakaszában továbbra is képesek legyenek hitelt nyújtani a háztartásoknak és a vállalkozásoknak. A bankok ma valójában a megoldás részét képezik, ami nagyrészt a 2008-as pénzügyi válságot követően végrehajtott jelentős reformok utáni erős tőkehelyzetüknek köszönhető. **A háztartásokat és a vállalkozásokat érintő likviditási nehézségek enyhítésére szolgáló támogatási rendszerek révén a tagállamok is határozott intézkedéseket tettek.** Ezek a rendszerek jellemzően állami garanciarendszereket és/vagy fizetési halasztást („moratórium”) jelentenek. Az intézkedések segítséget nyújtanak az átmeneti likviditási problémákkal küzdő hitelfelvevőknek, és megakadályozzák a nemteljesítő hitelek jelentős növekedését. E tekintetben az Európai Bankhatóság (EBH) a közelmúltban úgy határozott, hogy újra életbe lépteti a jogalkotási és nem jogalkotási jellegű moratóriumra vonatkozó iránymutatásait[4]. A Bizottság elfogadott továbbá egy ideiglenes keretet, amely lehetővé teszi a tagállamok számára az állami támogatási szabályok keretében előirányzott rugalmasság teljes mértékű kihasználását a gazdaságnak a Covid19-világjárvánnyal összefüggésben való támogatása céljából.

Az uniós bankszektor pénzügyi helyzete a Covid19 okozta kezdeti gazdasági és pénzügyi sokkhatást követően továbbra is erős, a kockázatok azonban ronthatják a

---

[1] COM(2020) 169 final.

[2] Az 575/2013/EU rendelet a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról (HL L 176., 2013.6.27., 1. o.).

[3] A módosítások 2020. június 26-án léptek hatályba, a bankok második negyedévre vonatkozó pénzügyi beszámolóinak elkészítéséhez megfelelő időben. Lásd az (EU) 2020/873 rendeletet a Covid19-világjárvánnyal összefüggő bizonyos kiigazítások tekintetében (HL L 204., 2020.6.26., 4. o.).

[4] Lásd: https://eba.europa.eu/eba-reactivates-its-guidelines-legislative-and-non-legislative-moratoria

kilátásokat. 2020 második negyedévében az alapvető-tőkemegfelelési mutató valamennyi uniós bank esetében 16,4 %, a nemteljesítő hitelek átlagos aránya pedig 2,8 % volt. A jelentős pénzügyi intézmények likviditásfedezeti rátája nagyon jó, 165,5 %-os volt. A kiterjedt uniós és tagállami szintű támogatási intézkedések ellenére azonban a világjárvány súlyosan érintette a gazdaságot, és jelenleg valamennyi tagállam recesszióban van[5]. A bankok ki vannak téve a pénzügyileg kiszolgáltatottabbá vált vállalkozásoknak és magánszemélyeknek, különösen a kevésbé diverzifikált bevételi és finanszírozási forrásokkal rendelkező kis- és középvállalkozásoknak (kkv-k), valamint bizonyos iparágaknak (pl. közlekedés, idegenforgalom és vendéglátás). Ezért elengedhetetlen a helyzet és a pénzügyi stabilitást fenyegető lehetséges kockázatok szoros nyomon követése, valamint annak biztosítása, hogy a bankok továbbra is konstruktív szerepet tölthessenek be a gazdaságnak a visszaesést követő helyreállításában. További strukturális intézkedésekre lehet szükség ahhoz, hogy középtávon elkerülhető legyen a nemteljesítő hitelek felhalmozódása a bankok mérlegében. A Bizottság azt ajánlja, hogy az uniós és tagállami szintű pénzügyi intézmények, felügyeleti szervek és politikai döntéshozók közösen tegyenek határozott lépéseket a pénzügyi rendszer felkészültségének növelése érdekében, ezáltal támogatva a pénzügyi stabilitást és a gazdasági fellendülést.

A legutóbbi gazdasági válság egyik fő tanulsága, hogy a lehető leghamarabb kezelni kell a nemteljesítő hiteleknek a bankok mérlegében való újbóli felhalmozódását. A Bizottság ezért 2020 szeptemberében kerekasztal-megbeszélést szervezett a köz- és magánszféra érdekelt szereplőivel a nemteljesítő hitelek Covid19-világjárványt követő kezeléséről, hogy megvitassák egy hatékony stratégia lehetséges építőelemeit. A kerekasztal-megbeszélések alapján a Bizottság úgy véli, hogy a hatékony stratégiának a kiegészítő szakpolitikai intézkedések kombinációjára kell összpontosítania annak érdekében, hogy: i. tovább lehessen fejleszteni az értékcsökkenést elszenvedett eszközök[6] másodlagos piacait, ami lehetővé tenné a nemteljesítő hiteleknek a bankok mérlegéből való kivonását, miközben megfelelő védelmet biztosítana az adósok számára; és ii. meg lehessen reformálni a fizetésképtelenségi és adósságbehajtási kereteket úgy, hogy biztosítva legyen a hitelezők és adósok érdekei közötti megfelelő egyensúly.

A másodlagos piacok és a fizetésképtelenségi keretek már a nemteljesítő hitelekre vonatkozó 2017. évi tanácsi cselekvési tervnek is fontos részét képezték[7]. A végrehajtás terén elért jelentős eredmények ellenére egyes kulcsfontosságú intézkedéseket az Európai Parlament és a Tanács még nem fogadott el, így például a hitelgondozókról, a hitelfelvásárlókról és a biztosítékok érvényesítéséről szóló irányelvre irányuló bizottsági javaslatot sem[8]. Emellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) jelentős támogatást nyújthat a nemteljesítő hitelek csökkentésére irányuló reformokhoz, különösen a fizetésképtelenségi, igazságügyi és közigazgatási keretek javításához, amelyek elősegítik a nemteljesítő hitelek hatékony szanálását. Végezetül a bankokat a lehető legnagyobb mértékben ösztönözni kell arra, hogy proaktív megközelítést alkalmazzanak az adósaikkal való korai és konstruktív együttműködés érdekében. A Bizottság a technikai támogatási

---

[5] Európai Bizottság, „2020. őszi gazdasági előrejelzés”.
Lásd: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_20_2021

[6] E célból adott esetben nemzeti és uniós szintű intézkedéseket kell hozni.

[7] ECOFIN Tanács: „Cselekvési terv az európai nemteljesítő hitelek kezelésére”, 2017. július.

[8] COM(2018) 135 final – 2018/063 (COD).

eszközön[9] keresztül továbbra is támogatná a tagállamokat abban, hogy a nemteljesítő hitelek növekvő szintjének kezelhetősége érdekében felkészítsék a nemzeti keretüket és megerősítsék felügyeleti kapacitásaikat.

A 2017. évi tanácsi cselekvési tervre építve további célzott intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy kezelni lehessen a Covid19-világjárvány következtében középtávon esetleg felhalmozódó nemteljesítő hiteleket. Ebben a közleményben a Bizottság ezért egy sor új intézkedést javasol a nemteljesítő hitelek küszöbönálló növekedésének kezelésére.

Mivel a Covid19 miatt még mindig jelentős bizonytalanság övezi a gazdasági kilátásokat, fontos számba venni a szélesebb körű szakpolitikai eszköztárat, hogy készen álljunk az egyes bankokkal kapcsolatos esetleges nehézségek kezelésére. E célból ez a közlemény – az eszközkezelő társaságok létrehozásáról szóló bizottsági tervezetre[10] építve – keretet biztosít a tagállamok számára ahhoz, hogy szükség esetén kezelni tudják a Covid19 gazdasági következményeit. Kitér arra, hogy az elővigyázatossági intézkedéseknek az uniós bankszanálási és állami támogatási keretekkel összhangban történő lehetséges alkalmazása miként járulhat hozzá a Covid19 gazdaságra gyakorolt hatásának kezeléséhez, kiegészítve a tagállamok által az érintett vállalkozások megsegítésére különböző mértékben alkalmazott költségvetési támogatási intézkedéseket.

A nemteljesítő hitelek kezelésével kapcsolatos kihívások kezelése során fontos biztosítani a fogyasztók, és különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő hitelfelvevők megfelelő védelmét. A már előterjesztett intézkedések közül, különösen ami a hitelgondozók és hitelfelvásárlók piacát illeti, a Bizottság azt javasolta, hogy a hitel másik befektetőre történő átruházása tartsa fenn azt a védelmet, amelyben az érintett hitelfelvevők az eredeti hitelező bankkal megállapodtak.[11] A Bizottság üdvözölte továbbá a pénzügyi ágazat, valamint a fogyasztói és üzleti szervezetek által elfogadott „legjobb gyakorlatokat”, amelyek felvázolják, hogy a különböző piaci szereplők hogyan támogathatják a polgárokat és a vállalkozásokat a válság során.[12] E megállapodás nyomán a Bizottság új kerekasztal-megbeszélést kíván szervezni, hogy felmérje a világjárvány első hulláma során a tagállamokban eszközölt adósságkönnyítési intézkedéseket, valamint, hogy megvitassa a legjobb gyakorlatok tényleges alkalmazását, és azt, hogy ezek hasznosan segítették-e a fogyasztókat és a vállalkozásokat a nemzeti adósságkönnyítési intézkedések alkalmazásában. A későbbi egyéb intézkedések meghozatalakor a Bizottság továbbra is

---

9 COM(2020) 409 final.

10 SWD(2018) 72 final. Ez a dokumentum a Bizottság azon intézkedéscsomagjának része, amely a 2017. évi tanácsi cselekvési tervnek a Bizottság hatáskörébe tartozó elemeit valósítja meg. A dokumentumot a Bizottság, az Európai Központi Bank (EKB), az Európai Bankhatóság (EBH) és az Egységes Szanálási Testület (ESZT) közösen dolgozta ki. Tisztázza a kulcsfontosságú sikertényezőket és az államilag támogatott eszközkezelő társaságok létrehozhatóságát, összhangban az uniós jogi kerettel, különösen az állami támogatásokra vonatkozó szabályokkal, valamint a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelvvel és az egységes szanálási mechanizmusról szóló rendelettel, amelyek teljes mértékben hatályosak és céljuk a kormányzati beavatkozások korlátozása.

11 Lásd COM(2018) 135 final.

12 „A fogyasztók és a vállalkozások számára a Covid19-válsággal összefüggésben kínált adósságkönnyítési intézkedésekkel kapcsolatos legjobb gyakorlatok”, 2020. július 14.

Lásd: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/200714-best-practices-mitigate-impact-pandemic_en.pdf

méltányos, szilárd és következetesen érvényesített fogyasztóvédelmi rendszert fog fenntartani.

Az e közleményben felvázolt stratégia hatékony megvalósítása érdekében a Bizottság létrehozza a nemteljesítő hitelek tanácsadó testületét, amely az érintett ágazati érdekelt felekből és fogyasztói szervezetekből áll. Ez a testület támogatni fogja a Bizottságot számos javasolt intézkedés végrehajtásában. A testület célja, hogy a jövőbeli javaslatokkal kapcsolatban a Bizottság tanácsadójaként működjön.

1. A NEMTELJESÍTŐ HITELEK ALAKULÁSA AZ ELMÚLT IDŐSZAKBAN

Az EU-ban az elmúlt években tapasztalt fokozatos javulást követően a nemteljesítő hitelek arányának alakulása a Covid19-világjárvány hatására némileg megfordult. Főként a nemteljesítő hitelek értékesítésének csökkenése és az adósságátstrukturálási tevékenységek mérséklődése, valamint az új nemteljesítések miatt a legfrissebb adatok azt mutatják, hogy a nemteljesítő hitelek bruttó aránya **az uniós bankok összességére vonatkoztatva** a 2019 negyedik negyedévben mért 2,6 %-ról 2020 első negyedévben 2,9 %-ra emelkedett (lásd az 1. ábrát). Ez véget vetett a 2014 negyedik negyedéve óta tapasztalható általános csökkenő tendenciának. 2020 második negyedévében a nemteljesítő hitelek átlagos aránya az uniós bankok összességére vonatkoztatva 2,8 % volt. **A jelentős intézményekre**[13] összpontosítva a helyzet némileg eltérő, mivel az EU nemteljesítő hiteleinek aránya 2020 második negyedévében 2,94 % volt, ami a 2020 első negyedévében mért 3,05 %-hoz és a 2019 negyedik negyedévében mért 3,22 %-hoz képest kis mértékű csökkenést jelent. A **céltartalékolási arány**[14] 2020 második negyedévében jelentősen, 63,4 %-ra javult, ami 1,6 százalékpontos negyedéves és 4,5 százalékpontos éves növekedést jelent. Az uniós bankok összességére vonatkozóan **a nemteljesítő hitelek abszolút összege** (bruttó érték) 588 milliárd EUR (2020 második negyedév), szemben a 2020 első negyedévi 585 milliárd EUR-val és a 2019 negyedik negyedévi 646 milliárd EUR-val.[15] A 1. táblázat azt mutatja, hogy **a tagállamokban tapasztalható helyzet továbbra is jelentősen eltérő**.

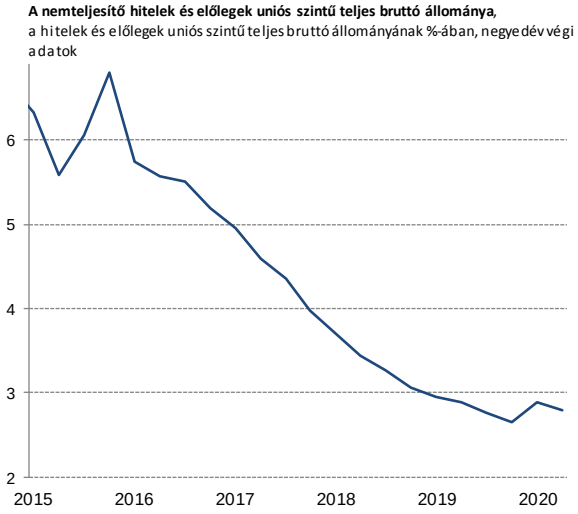
A legtöbb tagállamban az elmúlt években biztató előrelépés történt, amit a gazdasági növekedés, valamint a bankok, a felügyeleti szervek és a politikai döntéshozók határozott fellépése együttesen tett lehetővé. Ez elősegítette a nemteljesítő hitelek volumenének és arányának csökkenését. Ezen túlmenően a Bizottság továbbra is konstruktívan együttműködött a tagállamokkal annak érdekében, hogy az állami támogatásokra és a bankunióra vonatkozó uniós válságkezelési szabályok keretében lehetővé tegye a bankok számára az adott esetekre alkalmazandó megoldásokat.

[13] Az EKB által közvetlenül felügyelt hitelintézetek.

[14] Ez az arány azon források mértékét jelzi, amelyeket a bank a hitelveszteségek fedezése céljából tartalékolt. Forrás: EKB. A hitelekre vonatkozó céltartalékolási adatok hiánya miatt az uniós céltartalékolási arányt az összes hitelviszonyt megtestesítő instrumentum (hitelek és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok) tekintetében felmerülő értékvesztés és nemteljesítő hitelek figyelembevételével számították ki.

[15] Forrás: EKB.

1. ábra: Nemteljesítő hitelek aránya az EU-ban

Forrás: Európai Központi Bank

Fontos azonban felismerni, hogy az elmúlt években a meglehetősen erős gazdasági környezet számos tagállamban segítette a nemteljesítő hitelek kezelését. Az elmúlt hónapokban a világjárvány és a kapcsolódó korlátozó intézkedések következtében lelassult vagy megállt a nemteljesítő hitelek volumenének csökkenése. Az elemzések rávilágítanak a visszafizetési képesség szempontjából aggodalomra okot adó egyes területekre, különösen a kkv-k és néhány, a világjárvány által különösen érintett ágazat esetében[16]. Jelenleg a válságra válaszul nemzeti szinten elfogadott intézkedések megakadályozták a hitelek visszafizetésének szélesebb körű elmaradását. Ez hozzájárult a nemteljesítő hitelek növekedésének megfékezéséhez. Ugyanakkor bizonytalan, hogy a válság megfékezése érdekében hozott intézkedések megszűnése hogyan fogja érinteni a hitelfelvevőket és bankjaikat. Emellett, bár a vállalati támogatási programok jelentős mértékű igénybevétele számos tagállamban megvédte a bankokat a Covid19 miatti veszteségektől, a bankok a védelem első vonalává váltak azokban az országokban, amelyek nem hajtottak végre ilyen programokat (vagy a végrehajtott programok csak kisebbek voltak).

[16] „Az Unió bankszektora: első betekintés a Covid19 hatásaiba”, EBH/REP/2020/17. sz. tematikus feljegyzés, https://eba.europa.eu/covid-19-placing-unprecedented-challenges-eu-banks

1. táblázat: Nemteljesítő hitelek és céltartalékok tagállamonként[17]

	Bruttó nemteljesítő hitelek és előlegek (az összes bruttó hitelek és előlegek %-ában)		**Nemteljesítő hitelek a magánszektorban*** (a magánszektor hiteleinek %-ában)		**Céltartalékok összesen (hitel)**** (az összes problémás és nemteljesítő hitel %-ában)	
	2020 2. n.é.	2019 2. n.é.	2020 2. n.é.	2019 2. n.é.	2020 2. n.é.	2019 2. n.é.
Ausztria	2,0	2,3	2,8	3,1	76,5	69,6
Belgium	2,1	2,0	2,8	2,7	58,4	53,7
Bulgária	6,7	6,9	10,0	10,5	60,6	61,2
Horvátország	5,3	6,9	8,3	10,3	86,7	74,2
Ciprus	14,5	19,5	23,3	33,5	55,4	53,2
Cseh Köztársaság	1,6	1,8	3,0	3,4	82,2	69,0
Dánia	2,0	1,9	2,4	2,2	45,4	42,1
Észtország	2,1	1,8	2,1	2,3	55,7	42,4
Finnország	1,5	1,4	-	-	42,6	34,0
Franciaország	2,3	2,6	3,4	3,6	66,2	64,8
Németország	1,2	1,3	2,0	2,0	89,0	85,3
Görögország	30,9	39,6	37,0	43,8	47,8	49,7
Magyarország	4,0	5,0	5,6	6,5	-	84,1
Írország	3,5	4,2	6,0	6,8	54,9	37,0
Olaszország	6,3	8,1	8,2	10,6	59,8	58,5
Lettország	5,3	5,4	5,6	7,5	41,0	38,8
Litvánia	2,7	2,2	2,8	3,0	47,3	36,4
Luxemburg	0,6	0,7	1,8	2,0	55,8	52,0
Málta	3,4	3,1	-	-	50,5	49,3
Hollandia	1,9	1,8	2,8	2,4	40,1	31,6
Lengyelország	6,2	6,2	6,7	6,7	74,0	70,4
Portugália	5,5	8,3	6,6	9,2	66,4	59,2
Románia	4,4	4,8	5,9	6,5	93,0	83,6
Szlovákia	2,9	3,1	3,2	3,4	92,9	89,0
Szlovénia	3,2	4,5	4,5	5,9	80,1	74,6
Spanyolország	2,9	3,4	4,0	4,4	69,4	63,8
Svédország	1,0	1,1	1,3	-	32,2	-
Európai Unió	**2,8**	**2,9**	**-**	**-**	**63,4**	**58,9**

Forrás: EKB. Az Európai Bizottság számításai.

[17] *Megjegyzések:* Az adatok belföldi hitelintézetekre, valamint külföldi irányítás alatt álló leányvállalatokra és fióktelepekre vonatkoznak.

* Az EU-ra, Finnországra, Máltára (2019 második és 2020 második negyedévére) és Svédországra (2019 második negyedévére) vonatkozóan nem állnak rendelkezésre ágazatspecifikus adatok. A Bulgáriára, Németországra és Magyarországra vonatkozó ágazatspecifikus adatok (azaz a háztartásokkal és nem pénzügyi vállalatokkal szembeni teljes kitettség) csak könyv szerinti értéken állnak rendelkezésre.

** A hitelek céltartalékolására vonatkozó adatok Svédország (2019 második negyedéve vonatkozásában), valamint Bulgária, Németország, Magyarország és az EU esetében nem állnak rendelkezésre. Ez utóbbi esetekben a számok az összes hitelviszonyt megtestesítő instrumentum (vagyis hitelek és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok) tekintetében felmerülő értékvesztésen alapulnak. Magyarországra vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok (2020 második negyedévére vonatkozóan).

Most, hogy a gazdasági környezet erőteljes visszaesést mutatott, döntő fontosságú lesz, hogy a tagállamok szükség esetén további határozott szakpolitikai intézkedéseket hozzanak, és a nemzeti fizetésképtelenségi kereteken belül kezeljék a problémákat annak érdekében, hogy a bankok meg tudjanak birkózni a nemteljesítő hitelek állományának várható növekedésével. Így a nemteljesítő hiteleket a lehető leghatározottabban lehetne kezelni, megakadályozva ezzel a nemteljesítő hitelek újbóli felhalmozódását a bankok mérlegében. Ehhez továbbra is elengedhetetlenül fontos, hogy a bankok megfelelően kimutassák és kezeljék a nemteljesítő hiteleket[18]. Minél hamarabb azonosítják a bankok a potenciális nemteljesítő hiteleket, és minél előbb képeznek rájuk céltartalékot, annál gyorsabb és gördülékenyebb lesz a nemteljesítő hitelek szanálása és kivezetése, így a jövőben elkerülhetők lesznek a káros utóhatások. A bankokat arra is ösztönözni kell, hogy korán felismerjék az adósok nehéz helyzetét, és szükség esetén proaktív módon működjenek együtt adósaikkal az időben történő és megfelelő adósságátstrukturálás érdekében. Konkrétan a vállalatok tekintetében a bankoknak alkalmassá kell válniuk a vállalatok adósságszolgálati képességeiben bekövetkezett változások azonnali felismerésére, valamint a likviditási és fizetőképességi igények megkülönböztetésére.

2. AZ ÉRTÉKCSÖKKENÉST ELSZENVEDETT ESZKÖZÖK MÁSODLAGOS PIACAINAK ALAKULÁSA

Az értékcsökkenést elszenvedett eszközök mély és likvid másodlagos piaca lehetővé tenné, hogy a bankok a nemteljesítő hiteleik állományát e hitelek harmadik fél befektetőknek történő értékesítésével csökkentsék. Így a bankok – azáltal, hogy a mérlegükben nagyobb teret kaphatnának az új hitelek – a fő tevékenységeikre összpontosíthatnának, és a gazdaság helyreállítását finanszírozhatnák. Ösztönözni kell a könnyebb piacra jutást és részvételt, különösen a kisebb eladók és vevők esetében, akik döntő fontosságúak lehetnek a nemteljesítő hitelek helyi szintű szanálása szempontjából.

Az egyik létfontosságú lépés az, hogy mielőbb megállapodás szülessen a hitelgondozókról, a hitelfelvásárlókról és **a biztosítékok érvényesítéséről szóló, 2018 márciusában elfogadott bizottsági irányelvjavaslatról.**[19] E javaslat célja a piacok megnyitása annak biztosítása mellett, hogy a hitel értékesítése esetén az adósok védelme az egységes piacon ne legyen gyengébb, mint az eredeti hitelező bank által kínált védelem. A javaslat biztosítaná, hogy a fogyasztóvédelmi kötelezettségeket a nemteljesítő hitelek rendezésének módjától függetlenül betartsák. A Tanács tárgyalási megbízást kapott a javaslatra vonatkozóan, az Európai Parlament azonban még nem áll készen az intézményközi tárgyalások megkezdésére.

Annak megelőzése érdekében, hogy a bankok mérlegében hosszabb idő alatt újra felhalmozódjanak a nemteljesítő hitelek, a Bizottság a bankok nemteljesítő kitettségeire[20] vonatkozó értékpapírosítási keret célzott javítását is javasolta.[21] A

[18] Lásd az EBH nemteljesítő és átstrukturált kitettségek kezelésére vonatkozó iránymutatását, EBA/GL/2018/06.

[19] COM(2018) 0135 final – 2018/063 (COD).

[20] A nemteljesítő hitelek a szélesebb körű nemteljesítő kitettségek részét képezik. Például az ilyen kitettségek a hiteleken túl magukban foglalhatnak más adósságinstrumentumokat is, például hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt, előleget és látra szóló betétet.

Bizottság üdvözli a társjogalkotók által 2020 decemberében elért megállapodást. Ezek a fejlesztések döntő fontosságú támogatást nyújtanak a Covid19-válság következményeinek kezeléséhez. A meglévő szabályozási akadályok megszüntetése és az értékpapírosítási keretnek a nemteljesítő kitettségek értékpapírosításának sajátos jellemzőit figyelembe vevő módosítása – a magas szintű prudenciális előírások fenntartása mellett – lehetővé teszi, hogy a bankok szélesebb körben alkalmazzák ezt az eszközt annak érdekében, hogy mentesítsék mérlegüket a nemteljesítő kitettségektől.

2.1. Az adatok minőségének és összehasonlíthatóságának javítása

A nemteljesítő hitelekre vonatkozó adatok minőségének és összehasonlíthatóságának további javítása kulcsfontosságú intézkedés lenne a nemteljesítő hitelek másodlagos piacainak kezelésében. Az EBH által 2017-ben kidolgozott adatsablonok jó kiindulópontot biztosítanak a nemteljesítő hitelekkel kapcsolatos ügyletekre vonatkozó közös uniós adatkészlethez, megkönnyítve a pénzügyi átvilágítást és a nemteljesítő hitelekkel kapcsolatos ügyletek értékelését. E sablonok célja, hogy az uniós nemteljesítő hitelek piacán csökkentsék az információs aszimmetriákat, és kiindulópontként szolgálhatnak az ügyletekre vonatkozó közös adatszolgáltatási standardhoz, lehetővé téve a nemteljesítő hitelek összehasonlítását, még a joghatóságok között is.

Ezeket a sablonokat azonban – az önkéntes jellegük és összetettségük miatt – a piaci szereplők még nem használják széles körben, ezért fontos megvizsgálni a használatuk kiterjesztésének lehetőségeit. **Így a Bizottság arra törekszik, hogy 2021 elején megbízza az EBH-t azzal, hogy 2021 folyamán a piaci szereplőkkel – mind a vevői, mind az eladói oldalról – folytatott konzultáció alapján vizsgálja felül a sablonokat.** A felülvizsgálatnak törekednie kell arra, hogy a múltbeli nemteljesítő hitelügyletekkel kapcsolatos gyakorlati tapasztalatok alapján jobban megkülönböztesse a kritikus és a nem kritikus adatokat, és foglalkoznia kell a vevők igényeivel, ugyanakkor figyelembe kell vennie a meglévő adatokat és az eladók adatfeldolgozási költségeit. Ez egyértelműen kiderült a Bizottság nemteljesítő hitelekről szóló, 2020. szeptemberi kerekasztal-beszélgetésén az érdekelt felekkel folytatott tárgyalások során. A kezdeményezés általános időzítése a hitelgondozókról és a hitelfelvásárlókról szóló irányelvjavaslat elfogadásától függ, amely lehetővé tenné, hogy a felülvizsgált, arányosabb és egyszerűbb EBH-adatsablont végrehajtás-technikai standarddá alakítsák át.

Annak érdekében, hogy a piaci szereplők kiterjesszék a sablon használatát, javítva ezzel az adatok összehasonlíthatóságát és minőségét, a sablon kezdetben csak az új nemteljesítő hitelek esetében válhatna kötelezővé, vagyis akkor, ha a hitel egy adott határnap után válik nemteljesítővé. Az adatszabvány kötelező lenne, de a kitöltendő adatmezők tekintetében lehet némi rugalmasság. E tekintetben az EBH-nak az érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően iránymutatást kellene adnia arra vonatkozóan, hogy mely információk minősülnek kritikusnak. Ezenkívül a bankokat nem szabad büntetni, ha nem rendelkeznek nem alapvető adatokkal. Ezért a nemteljesítő hitelek másodlagos piacát leginkább a sablon használatának kötelezővé tétele támogatná, ugyanakkor lehetővé kellene tenni az adatszolgáltatók számára, hogy szükség esetén és bizonyos nem alapvető adatmezők esetében ne szolgáltassanak adatot.

---

[21] COM(2020) 282 final és COM(2020) 283 final.

2.2. Adatinfrastruktúra

A Bizottság úgy véli, hogy a piac lehető legnagyobb mértékű átláthatósága érdekében érdemes lenne uniós szintű központi platformot létrehozni. Egy ilyen platform a nemteljesítő hitelek piacának alapjául szolgáló adattárként működne. Átfogó (rendszeresen frissített) elektronikus adatbázist működtetne, értékelné az információkat, és hozzáférést biztosítana a piaci szereplők, nevezetesen a hitelértékesítők, a hitelfelvásárlók, a hitelgondozók, a nemteljesítő hitelek eladói és a nemteljesítő hitelek magánplatformjai számára. A platform páneurópai szintű együttműködési és koordinációs lehetőséget kínálna[22]. A platform segíthetne egy közös adatszabvány létrehozásában (növelhetné a nemteljesítő hitelek miatti tranzakciók lebonyolítására szolgáló standardként szolgáló EBH adatsablon használatát), adatminőség-ellenőrzéseket és automatikus validálást kínálhatna, továbbá segítséget nyújthatna az eladóknak a jelentéstételhez szükséges adatok kidolgozásához.

A 2021 első felére tervezett nyilvános konzultáció alapján a Bizottság több alternatívát is megvizsgálna egy európai szintű központi platform létrehozására vonatkozóan, és meghatározná, hogy mi lenne a továbblépés legjobb módja. Az egyik lehetőség például az lehetne, ha a központi platform a meglévő Európai adattárház hatáskörének kiterjesztésével jönne létre.[23]

Az európai szintű központi platform anonimizált adatokat gyűjtene és tárolna a nemteljesítő hitelekre vonatkozóan lebonyolított ügyletekről, és az ilyen kereskedés utáni adatokat, valamint az eladási árakat a piaci szereplők rendelkezésére bocsátaná.[24] Ez lehetővé tenné a piaci szereplők számára, hogy rendszeresen összehasonlítsák az ügyleteket, valamint betekintést nyerjenek az eszközök tényleges árazásába és a piaci likviditásba. A központi platform emellett információkkal szolgálhat a befektetőkről, azok preferenciáiról és profiljáról, valamint általános információkkal szolgálhat a bírósági eljárásokról.

A magukra a tranzakciókra vonatkozó információkon túl a nemteljesítő hitelek vásárlói által az általuk megvásárolt eszközök szanálásával kapcsolatos cash-flow-ra vonatkozó kereskedés utáni információk alapvető rálátást biztosíthatnak a nemteljesítő hitelek piacára.[25] A teljesítési adatok olyan kulcsfontosságú információk, amelyek a piacon jelenleg nem nyilvánosak a befektetők részére. Különösen a megtérülésre és a kiadásokkal kapcsolatos cash-flow-ra vonatkozó információk segítenék a hasonló

[22] Biztosítani kell, hogy ez az együttműködés/koordináció megfeleljen az uniós trösztellenes szabályoknak, különösen a bizalmas információk cseréje tekintetében.

[23] Az Európai adattárház eszközfedezetű értékpapírokra vonatkozóan az EKB által létrehozott hitelszintű adatszolgáltatási kezdeményezés része. Központosított értékpapírosítási adattárat biztosít az európai eszközfedezetű értékpapírokra és a teljes magánhitelportfóliókra vonatkozó részletes, szabványosított és eszközosztály-specifikus hitelszintű adatok gyűjtésére, validálására és terjesztésére. Hitelszintű adatokat és megfelelő dokumentációt tárol a befektetők és más piaci szereplők számára. Szigorúan célzott megbízatással rendelkezik, és nem versenyezhet az érdekelt felekkel, főként az európai bankokkal.

[24] Egy későbbi szakaszban meg lehetne vizsgálni, hogy a bankok (és más adattulajdonosok) milyen körülmények között osztanák meg a nemteljesítő hitelekre vonatkozó kereskedés előtti információkat is.

[25] A folyamatban lévő szanálásokra vonatkozó adatokat meg lehetne osztani az EBH nemteljesítő hitelekre vonatkozó adatsablonja vagy az ESMA nemteljesítő hitelekre vonatkozó értékpapírosítási sablonja formájában. Ezeket a portfóliókat ugyanúgy lehet jelenteni, mint az értékpapírosítási portfóliókat, ami a meglévő adatinfrastruktúra nagyon korlátozott kiigazítását teszi szükségessé.

eszközök iránt érdeklődő befektetők döntéshozatali folyamatát, támogatnák őket annak meghatározásában, hogy milyen árat hajlandók fizetni az eszközökért, és segítenének csökkenteni a bizonytalanságot. A nemteljesítő hitelek vásárlóit főleg az ösztönözné ezen információk *utólagos* megadására, hogy így rálátásuk lehet a másik oldalra is, vagyis betekintést nyerhetnek a hasonló eszközök szanálási teljesítményébe. Ez viszonyítási alapként szolgálna, és javítaná a jövőbeli ügyletek tisztességes áraira/ajánlataira vonatkozó becsléseiket.

Az átláthatóság ily módon történő növelése kulcsfontosságú lenne az árfeltárás támogatásához, és ezáltal a piacok hatékonyabbá tételéhez. Így csökkenhetne a vételi és az eladási ár közötti gyakran nagy különbség, amely továbbra is olyan jelentős akadály, amely megakadályozza számos ügylet lebonyolítását. A bankok, a hitelgondozók, az eszközkezelő társaságok és potenciálisan a hitelfelvásárlók megosztanák a központi platformmal az ügyletekre és az eszközök kereskedés utáni teljesítményére vonatkozó információkat. Cserébe ezek az adatszolgáltatók hozzáférhetnek az anonimizált adatok adatbázisához és a központi platform által kínált elemzési szolgáltatásokhoz. Ez azért fontos, mert az érdekelt felek általában azért osztanak meg/szolgáltatnak adatokat, hogy a másik oldalhoz is hozzáférhessenek. Ha az ilyen kereskedés utáni adatokat egyetlen helyen lehetne konszolidálni, az enyhítené a másodlagos piacnak ezt a problémáját. A visszafizetési rátákra és a szanálás ütemezésére vonatkozóan eszközosztályonként, jogi folyamatonként és joghatóságonként rendelkezésre álló részletes adatok minden bizonnyal segítenék a befektetőket abban, hogy Unió szerte bővítsék tevékenységüket. A jelenlegi adatösszesítési kezdeményezések egyértelműen bizonyítják, hogy a szanálásokra vonatkozóan további adatokra van szükség. A központi platform e tekintetben tehát olyan kulcsfontosságú piaci eszköz lehet, amely biztosítja a fokozott átláthatóságot és a nemteljesítő hitelekre vonatkozó másodlagos piaci információkat. E kezdeményezésnek meg kell felelnie az EU általános adatvédelmi rendeletének (GDPR), és garantálnia kell, hogy a harmadik feleknek nyújtott információkat csak a nemteljesítő hitelek másodlagos piacának előmozdítására használják fel, nem pedig arra, hogy a bankok mérlegére vonatkozó adatokat más célokra (pl. fúziók és felvásárlások) gyűjtsék[26].

2.3. A meglévő adatforrások hasznosítása

A piaci szereplők aktívabbak és hatékonyabbak lehetnek, ha több és jobb adatot kapnak. Az anonimizált adatok – amennyiben kellően részletesek – felhasználhatók az EBH által kidolgozott standardokat alkalmazó, a 3. pillérbe tartozó banki közzétételek[27] alapján már rendelkezésre bocsátott összesített információkon felüli hasznos aggregátumok kiszámításához. Az erőforrások optimalizálása érdekében az adatszolgáltatást hasznosan integrálni lehetne az EBH meglévő adatpontmodelljébe, és az illetékes hatóságokkal szoros együttműködésben kellene kidolgozni.

[26] Az adatokat az általános adatvédelmi rendelet (GDPR) értelmében is anonimizálni kell. Az általános adatvédelmi rendelet (26) preambulumbekezdése egyértelművé teszi, hogy az adatok mikor tekinthetők anonimnak.

[27] A bázeli keretrendszer 3. pillére olyan átfogó közzétételi követelményeket határoz meg, amelyek célja, hogy a piaci szereplőket elegendő információval lássák el egy nemzetközi tevékenységet folytató bank lényeges kockázatainak és tőkemegfelelésének értékeléséhez.

Számos már létező adatforrás szolgálhat a másodlagos piaci szereplők rendelkezésére bocsátandó összesített információkról szóló rendszeres jelentések alapjául. Az információkat gyűjtő és tároló szervezetek gondoskodnának az adatszolgáltatásról, így elkerülhetők lennének például a bankokra háruló további adatszolgáltatási terhek. A Bizottság az érdekelt felekkel együtt 2021 elején feltárná, hogy miként lehetne a meglévő adatkészleteket mozgósítani, és olyan megfelelően összesített formában a piaci szereplők rendelkezésére bocsátani, amely biztosítja a bankok és a hitelfelvevők adatainak bizalmas kezelését. Ez gyorsan jelentkező, és alacsony költséggel járó pozitívum lenne. Megfelelő szintű részletesség esetén így az új befektetők jobb információkhoz juthatnak, és a befektetők az alapvető piacaikon kívüli országokban is be tudnának fektetni.[28] Ezen túlmenően a Bizottság feltárná, hogy miként lehetne fejleszteni az európai szintű központi platform és az ezen adatforrások közötti együttműködést és kapcsolatokat.

A legfontosabb meglévő adatforrások a következők:

- Az EKB „analitikai hitelezési adatkészlete" („AnaCredit"), amely részletes hitelkockázati adatokat gyűjt és oszt meg az uniós bankszektoron belül.
- Értékpapírosítási adattárak, amelyek központilag gyűjtik és vezetik az értékpapírosított eszközök és a mögöttes eszközök nyilvántartásait. Ezért jó hitelszintű adatokkal rendelkeznek, amelyek értékes információkat adhatnak a nemteljesítő hitelek másodlagos piacának szereplői számára is.
- A bankok által a visszafizetésig eltelt időről és a visszafizetési rátákról szolgáltatott adatok (bruttó érték és a behajtási költségek levonása utáni érték): a tőkepiaci unióról szóló, 2020. szeptember 24-i cselekvési terv[29] nyomán a Bizottság először lehetőleg a meglévő adatpontok felhasználásával értékeli a rendszeres jelentéstétel megvalósíthatóságát.

Végül a Bizottság 2021 első felében konzultálna az érdekelt felekkel a tőkekövetelmény-rendelet 3. pillére szerinti közzétételi követelmények esetleges felülvizsgálatáról. A piacok javát szolgáló további közzétételek közé tartozhat például a nemteljesítő eszközök gyógyulási aránya, a visszafizetéshez szükséges idő, a visszafizetési ráta stb. Az ilyen további információk közzététele nem jelenthet hátrányt a bankok számára, mivel az információk tovább növelhetik a nemteljesítő hitelek átláthatóságát, ami a másodlagos piacok számára kedvező fejlemény. Szem előtt tartva a nemteljesítő hitelekre vonatkozó adatsablonokkal való lehetséges átfedést, az EBH felkérést kapna e probléma részletes vizsgálatára annak érdekében, hogy hatékony és arányos közzétételi követelmények kidolgozására kerülhessen sor.

2.4. A „legjobb teljesítés" értékesítési folyamat

A Bizottság arra törekszik, hogy az EBH-val együttműködve, és más érdekelt felekkel konzultálva 2021 harmadik negyedévéig iránymutatást dolgozzon ki a nemteljesítő hitelek eladói számára. Az iránymutatás ajánlásokat tartalmazna arra vonatkozóan,

[28] Például a visszafizetési rátákat és a szanálás ütemezését NUTS 3 régió, hitelfelvevő-típus (vállalati, magánszemély) és eszközosztály (pl. fedezetlen, lakóingatlannal vagy kereskedelmi ingatlannal biztosított különböző hitelfedezeti sávok) szerint kell jelenteni.

[29] A Bizottság közleménye Tőkepiaci unió a polgárok és a vállalkozások számára – új cselekvési terv, COM(2020) 590 final. Lásd az 11/B. intézkedést.

hogy a másodlagos piacokon folytatott ügyletek esetében mi minősül „legjobb teljesítés" értékesítési folyamatnak. Ez általánosságban ösztönözné az értékesítés-oldali jó folyamatokat, és segíthetné különösen a másodlagos piaci ügyletek terén esetleg kevesebb tapasztalattal rendelkező kisebb bankokat vagy eladókat. Az iránymutatás felvázolhatná a sikeres eredmény elérésének néhány feltételét, többek között a következőket: megkülönböztetésmentes/semleges értékesítési folyamat biztosítása, a széles körű reklámozás szükségessége, a kellő gondosságra vonatkozó közös anyagok, az ajánlatok elektronikus elfogadása, az EBH adatsablonjainak használata stb. A piaci szereplők nem lennének kötelesek követni az ebben a dokumentumban megfogalmazott ajánlásokat, amelyek inkább orientációt jelentenének a helyes értékesítési folyamatok tekintetében.

Az iránymutatás tájékoztatást nyújthat a nemteljesítő hitelek ügyleti platformjainak az értékesítési folyamat során biztosított lehetséges hozzáadott értékéről is. Ez segítheti a bankokat – különösen a kisebb bankokat – annak eldöntésében, hogy igénybe vegyék-e a tranzakciós platformokat, és hogy használják-e azokat célkitűzéseik támogatására. A „legjobb teljesítés" értékesítési folyamat tehát közvetett módon ösztönözheti az ilyen platformok használatát.

2.5. A nemteljesítő hitelek bankok általi vásárlását gátló szabályozási akadályok kezelése

A nemteljesítő hiteleket a másodlagos piacon vásárló bankok előtt álló egyik akadály továbbra is a megvásárolt nemteljesítő eszközök szabályozói kezeléséhez és azokhoz a kockázati súlyokhoz kapcsolódik, amelyeket a bankoknak a hitelkockázat sztenderd módszere alapján kell alkalmazniuk a tőkekövetelmények kiszámításához. A tőkekövetelményekről szóló rendelet 127. cikke kimondja, hogy amennyiben a nemteljesítő fedezetlen kitettséget több mint 20 %-kal tartalékolják/írják le, a kockázati súlynak 100 %-nak, egyébként pedig 150 %-nak kell lennie. Azonban csak az intézmény által képzett céltartalékok/leírások (úgynevezett hitelkockázati kiigazítások) számolhatók el, a kitettség ügyleti árában nem vehetők figyelembe leírások. A gyakorlatban ez ahhoz vezethet, hogy a nemteljesítő hitelek vásárlóinak magasabb kockázati súlyt kell alkalmazniuk ugyanazokra a fedezetlen nemteljesítő hitelekre, mint az eladónak. E kérdés kezelése leginkább a nemteljesítő hiteleket vásárló kisebb bankok – köztük a banki engedéllyel rendelkező, nemteljesítő hitelek vásárlására szakosodott intézmények – javát szolgálná, mivel ők általában a hitelkockázat sztenderd módszerét alkalmazzák. Ez az intézkedés a vételi oldalon elősegítené a verseny fokozását.

A Bizottság 2021 elején az EBH-val együtt megfelelő megközelítést kíván kidolgozni, amely megfelelő szintre csökkentené a megvásárolt nemteljesítő eszközök kockázati súlyát. Ennek a megközelítésnek összhangban kell lennie az általános szabályozási kerettel, és szükség esetén megfelelő biztosítékokat kell nyújtania a kockázatok alulbecslésének elkerülésére.

3. ESZKÖZKEZELŐ TÁRSASÁGOK

Az eszközkezelő társaságok számos előnyt kínálnak a nemteljesítő hitelek kezeléséhez. Nagyon hatékonyan tudnak fellépni bizonyos körülmények között, nevezetesen amikor az értékvesztett eszközök a hazai bankrendszer nagy részét érintik, és főként a kereskedelmi

ingatlanokkal fedezett hitelekből és a nagyvállalati kitettségekből állnak. Elsődleges céljuk, hogy a nemteljesítő hitelek ne a bankok mérlegét terheljék, valamint az, hogy aktív szanálási tevékenység és az eszközárak idővel történő helyreállítása révén gondoskodjanak az eszközök értékének minél nagyobb mértékű realizálásáról.

Fontos megjegyezni, hogy az eszközkezelő társaságok magán- vagy (részben) állami finanszírozásúak lehetnek. Még ha (néhány esetben) állami finanszírozásról van is szó, az nem minősül állami támogatásnak, ha úgy tekinthető, hogy az állam a piacgazdasági szereplőhöz hasonló módon jár el. Az állami támogatással működő eszközkezelő társaságok lehetősége nem tekinthető alapértelmezett megoldásnak, mivel az eszközkezelő társaságok többféle formát ölthetnek, illetve többféle módon is strukturálhatók és finanszírozhatók. Az eszközkezelő társaságok célzott, bankspecifikus megközelítéseket kínáló, decentralizált szervezetek is lehetnek. Eszközkezelő társaságok alternatív megoldásként nemzeti szinten is létrehozhatók. Az ilyen nemzeti eszközkezelő társaságoknál jelentős szakértelem koncentrálódhat, kihasználhatják a méretgazdaságosságból és a hitelezők magasabb szintű koordinációjából származó előnyöket, valamint segítséget nyújthatnak azoknak az érintett bankoknak, amelyek számára nehézséget jelent a nemteljesítő hiteleik kezelése. Ez segítené a bankokat abban, hogy újra az életképes vállalatoknak és háztartásoknak történő hitelezésre összpontosítsanak. Az eszközkezelő társaságokon kívül az elmúlt években több tagállam is számos, sikeres, alternatív megoldást alkalmazott az értékvesztett eszközök kezelésére. Az értékvesztett eszközök kezelésére szolgáló alternatív megoldások közé tartoznak a bankvezérelt kezdeményezések, az értékpapírosítási alapú megközelítések, a garanciák vagy az eszközvédelmi rendszerek, valamint egy vagy korlátozott számú bank esetében a közös ad hoc eszközkezelő társaságok. Az eszközkezelő társaságok és az eszközvédelmi rendszerek célja hasonló, ezért kiegészíthetik egymást, lehetővé téve az adott tagállamban az értékvesztett eszközök sajátosságaihoz igazodó megközelítéseket. E tekintetben néhány tagállam már dolgozik rendszerszintű értékpapírosítási megoldásokon, mint például Olaszországban a *Garanzia sulla Cartolarizzazione delle Sofferenze* (GACS) támogatás-tilalmi rendszere, valamint Görögországban a Hercules támogatási-tilalmi program, amelyek mindegyike sikeres volt, és amelyek esetében új ügyleteket terveznek.

Ahhoz, hogy érdemben hozzájárulhassanak a Covid következtében nemteljesítővé vált hitelek kezeléséhez, az eszközkezelő társaságoknak a veszteségtűrő képesség/sajáttőke tekintetében elegendő pénzügyi kapacitással kell rendelkezniük. Az eszközkezelő társaságok nemzeti szintű létrehozásának lehetőségére összpontosítva tehát már a kezdetektől fogva jelentős pénzügyi keretet kell biztosítani számukra. Az állami eszközkezelő társaságok esetében ez a hozzájárulás valószínűleg az eszközkezelő társaság finanszírozására vonatkozó garanciákkal kombinált tőkeinjekció formájában valósulna meg. A garancia nélküli piaci finanszírozást a tervezési folyamat részeként kell megvizsgálni, és lehetőség szerint előnyben lehet részesíteni az állam által garantált finanszírozással szemben. Azonban még ha sikerül is magántőkét és a magánfinanszírozást bevonni, a legtöbb esetben valószínűleg jelentős állami finanszírozásra lenne szükség, ami indokolttá tenné az állami támogatás vizsgálatát.

A nemzeti eszközkezelő társaságokat a belföldi bankszektor igényeinek megfelelően lehet létrehozni. Az eszközkört úgy is meg lehetne határozni, hogy maximalizálja a potenciált és a növekedést. Ezt az eszközkörrel kapcsolatos rugalmasságot az eszközkezelő társaságokra vonatkozó bizottsági iránymutatás-tervezetben kell meghatározni, mivel egyes eszközosztályokat nehezebb kezelni, és nehéz lehet visszanyerni a teljes eszközértéket. Az

eszközkezelő társaságra átruházandó eszközök körét mindig úgy kell kialakítani, hogy az eszközkezelő társaság általános hatékonysága ne sérüljön.

A nemzeti eszközkezelő társaságok közötti együttműködés fokozása és az értékes szinergiák megteremtése érdekében lehetővé lehetne tenni egy uniós szintű, határokon átnyúló hálózat létrehozását. A nemzeti eszközkezelő társaságok megoszthatnák egymással a bevált gyakorlatokat és a tapasztalatokat, az adatokra és az átláthatóságra vonatkozóan standardokat állapíthatnának meg, és szükség esetén összehangolhatnák a hitelezők intézkedéseit. Ez a hálózat tehát EU-szerte fokozhatná a nemzeti eszközkezelő társaságok kollektív hatékonyságát.

Az ilyen együttműködés legnagyobb előnye az információk kezelése során a méretgazdaságosság kihasználása lenne. A fent említett európai szintű központi platform alkalmasnak tűnik arra, hogy kifejezetten a nemzeti eszközkezelő társaságok közötti koordináció és együttműködés eszköze legyen. Ezenkívül az eszközkezelő társaságok és a központi platform összekapcsolása lehetővé tenné néhány jelentős adathiány megszüntetését és átláthatóbbá tenné a piacot. Ez azért fontos, mert az eszközkezelő társaságok rengeteg adattal rendelkeznek, amelyek értékesek lehetnek a szélesebb piac számára. A nemzeti eszközkezelő társaságok ezért a piac nagyobb átláthatósága érdekében szabványos formátumban gyűjthetnék és tehetnék közzé a nemteljesítő hitelekre vonatkozó (kereskedés előtti) adatokat, az általános adatvédelmi rendelet követelményeinek betartása mellett. Az eszközkezelő társaságok által tartott nemteljesítő hitelek állományának és teljesítményének a központi platformon keresztül európai szinten történő közzététele lehetővé tenné a befektetők és az ügyleti platformok számára, hogy hatékonyabban versenyezzenek az eszközkezelő társaságok eszközeiért, és pontosabban beárazzák a nemteljesítő hiteleket. Ezen túlmenően az eszközkezelő társaságok adott esetben egyesíthetik az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy európai szinten közös tranzakciós platformot hozzanak létre. Mivel számos egyéni eszközkezelő társaság saját maga hoz létre ilyen platformokat az értékesítés megkönnyítése és a szélesebb befektetői bázis elérése érdekében, ezeket az erőfeszítéseket össze lehetne kapcsolni a részt vevő eszközkezelő társaságok értékesítéseinek szentelt egységes ügyleti platform létrehozása érdekében. Ez tovább javíthatná az érintett harmadik fél szolgáltatókkal folytatott együttműködést is.

A hálózati megközelítés előnyei a homogenitás mértékétől és a nemzeti eszközkezelő társaságok számától függenek. Először is minden egyes nemzeti eszközkezelő társaságot a hálózaton belüli hatékonyságának biztosítása érdekében megfelelő módon meg kell szervezni. Az eszközkezelő társaságok kialakítása, tevékenységei, gyakorlati megoldásai stb. közötti ellentmondások jelentős negatív hatással lehetnek eszközkezelő társaságok közötti lehetséges együttműködésre. A Bizottság ezért ezekben a kérdésekben aktívan ösztönözni fogja az eszközkezelő társaságokra vonatkozó tervezet megfelelő végrehajtását. Másodszor, a nemzeti eszközkezelő társaságok korlátozottabb száma akadályozhatja az eszközkezelő társaságok közötti fokozott együttműködésből eredő egyes pozitív hálózati hatások érvényesülését. Mindazonáltal továbbra is hasznos lenne európai szinten összekapcsolni ezeket az eszközkezelő társaságokat a központi platformmal. Ezt követően a befektetőkre, az adósokra és a hitelgondozókra vonatkozó bevált gyakorlatok és információk megosztása érdekében az eszközkezelő társaságok felhasználhatják a központi platformot az egymással való koordinációra és együttműködésre. Az eszközkezelő társaságok jobban át tudnák tekinteni a tagállamok gazdaságélénkítő teljesítménye közötti

különbségeket, ami lehetővé tenné, hogy különböző tanulságokat vonjunk le e joghatóságok sikereinek és hiányosságainak összehasonlítása során.

A Bizottság készen áll arra, hogy – amennyiben úgy kívánják – támogassa a tagállamokat a nemzeti eszközkezelő társaságok létrehozásában[30], továbbá arra, hogy feltárjára, miként lehetne kiaknázni azokat a szinergiákat és azt az együttműködést, amelyet[31] a nemzeti eszközkezelő társaságok uniós hálózatának a meglévő nemzeti eszközkezelő társaságokkal, az EKB-val és az EBH-val közösen történő létrehozása kínál. Ha a munka több tagállamban előrehalad, a hálózat fokozatosan épülhetne attól függően, hogy a bankok a különböző tagállamokban milyen gyorsan és milyen mértékben válnak érintetté.

4. FIZETÉSKÉPTELENSÉGI, ADÓSSÁGBEHAJTÁSI ÉS ADÓSSÁGÁTALAKÍTÁSI KERETEK

Rövid távon a Bizottság sürgeti az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy mielőbb jussanak megállapodásra a bíróságon kívüli gyorsított biztosítékérvényesítésre vonatkozó harmonizációs minimumszabályokról szóló jogalkotási javaslatról[32], a fogyasztók ezen eljárásból való teljes kizárásával. Bár a Tanács tárgyalási megbízást adott, az intézményközi tárgyalások még mindig nem kezdődtek meg. Mivel ez az intézkedés a kkv-k banki finanszírozáshoz való hozzáférésének megkönnyítésével elősegítené a fellendülést, elfogadását prioritásként kell kezelni.

Lezárult a hitelvégrehajtási rendszerek teljesítményértékelése (amely a nemteljesítő hitelekre vonatkozó 2017. évi tanácsi cselekvési terv részét képezte).[33] Ebben az összefüggésben adatokat gyűjtöttek a visszafizetési rátáról és sebességről, amelyet a bankok a gyakorlatban tapasztalnak, amikor megpróbálják behajtani a nemteljesítő hiteleket a tagállamokban. Az értékelés eredménye a bankkölcsönök végrehajtása szempontjából ad pillanatképet a fizetésképtelenségi eljárások eredményéről a fizetési késedelem és a követelések nemzeti eljárások keretében történő behajtása tekintetében. A Bizottság tanácsadási felhívására válaszul az EBH adatokat gyűjtött a bankoktól valamennyi olyan tagállamban, amely ehhez önkéntesen hozzájárult, javította a minta reprezentativitását és javította az adatok minőségét az illetékes nemzeti hatóságoknál. A zárójelentés számos hasznos adatot tartalmaz, többek között országonként és eszközosztályonként a visszafizetési rátákat, a visszafizetéshez szükséges időt és a behajtási költséget, bár egyes tagállamok adatai kevésbé reprezentatívak.

Az értékelés lehetővé teszi a tagállami jogi keretek hatékonyságának jobb felmérését a bankhitelekkel kapcsolatos nemteljesítő vagy fizetésképtelen adósok tekintetében. Amint az a nemteljesítő hitelekre vonatkozó 2017. évi cselekvési tervben is szerepel, az

[30] Az eszközkezelő társaságokra vonatkozó tervezet kifejti, hogy a jelenlegi válságkezelési keret és az állami támogatási szabályok alapján hogyan hozható létre eszközkezelő társaság, de ugyanezek az elvek alkalmazhatók a nemteljesítő hiteleket garantáló eszközvédelmi rendszerekre is. A Bizottság készen áll arra, hogy konkrét kérdésekben tanácsot adjon a tagállamoknak.

[31] Biztosítani kell, hogy egy ilyen hálózat megfeleljen az EU trösztellenes szabályainak, különösen a bizalmas információk cseréjére vonatkozóan.

[32] COM(2018) 0135 final – 2018/063 (COD).

[33] „Jelentés a nemzeti hitelvégrehajtási keretek összehasonlító teljesítményértékeléséről”, EBA/Rep/2020/29.

országspecifikus ajánlásokban nagyobb hangsúlyt kell fektetni a fizetésképtelenségi keretek javítására, különösen azokban az országokban, ahol magas a nemteljesítő hitelek aránya.

Az értékelés során szerzett tapasztalatok és az adatokhoz való hozzáférés fényében a Bizottság gondosan elemezni fogja, hogy helyénvaló-e a fizetésképtelenségi teljesítményértékelés rendszeresebbé tétele.[34] A tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési terv olyan fellépést javasolt, amely lehetővé teszi az adatgyűjtés rendszeres elvégzését (a jelentéstételi kötelezettségek alapján), azzal a céllal, hogy ezek az eredmények beépüljenek az európai szemeszterbe. Különös figyelmet kell fordítani a bankokra nehezedő szükségtelen terhek elkerülésére.

A megelőző szerkezetátalakítási keretekről szóló (EU) 2019/1023 irányelv átültetésének[35]**elő kell segítenie a nemteljesítő hitelek felhalmozódásának megelőzését is.** A hatékonyabb megelőző szerkezetátalakítási keretek biztosítanák, hogy még azelőtt intézkedésekre kerüljön sor, hogy a vállalkozások elmulasztanák törleszteni a hiteleiket. Ennek köszönhetően csökkenne annak kockázata, hogy a ciklus gazdasági visszaesések során a hitelek nemteljesítővé válnak, és ezáltal csökkenne a pénzügyi szektorra gyakorolt negatív hatás. Ugyanakkor az életképtelen vállalkozásokat, amelyeknek nincs kilátásuk a túlélésre, a lehető leghamarabb fel kell számolni. A tagállamok elfogadják és kihirdetik azokat a törvényeket, rendeleteket és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy 2021. július 17-ig megfeleljenek ezen irányelv előírásainak[36].

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) ösztönözni és támogatni fogja a nemteljesítő hitelek csökkentésére irányuló reformokat, különösen a nemzeti fizetésképtelenségi keretek, valamint a közigazgatási és igazságügyi rendszerek hatékonyságának javítása érdekében, többek között kapacitásnövelő beruházások révén. Ez különösen fontos azon tagállamok számára, amelyek az európai szemeszter keretében a 2019-ben és 2020-ban kiadott országspecifikus ajánlásokban azonosították az e területekre vonatkozó reformszükségleteket.

Az összehasonlító teljesítményértékelés eredményei szintén azon elemek közé tartoznak, amelyeket figyelembe kell venni a tőkepiaci unióra vonatkozó új cselekvési terv keretében a nem banki nemzeti fizetésképtelenségi keretek célzott konvergenciájára irányuló jogalkotási vagy nem jogalkotási intézkedés előkészítő munkálataiban. Az ilyen kezdeményezés keretében javasolt intézkedések a fizetésképtelenségi eljárások azon aspektusaival foglalkoznának, amelyeket a határokon átnyúló befektetések akadályaként azonosítottak. A tőkepiaci unióra vonatkozó 2020. évi cselekvési tervben foglaltaknak megfelelően a Bizottság törekedni fog a

---

[34] Ez az információtípus nem felügyeleti információ. Ugyanakkor a bankoknak az illetékes hatóságok felé történő jelentéstételi kötelezettségét, még ha nem a szigorú értelemben vett felügyeleti adatszolgáltatásról van is szó, a meglévő felügyeleti adatszolgáltatási követelmények által már előírt teher fényében kell értékelni.

[35] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1023 irányelve (2019. június 20.) a megelőző szerkezetátalakítási keretekről, az adósság alóli mentesítésről és az eltiltásokról, valamint a szerkezetátalakítási, fizetésképtelenségi és adósság alóli mentesítési eljárások hatékonyságának növelését célzó intézkedésekről, és az (EU) 2017/1132 irányelv módosításáról (Szerkezetátalakítási és fizetésképtelenségi irányelv).

[36] A 34. cikk (2) bekezdése értelmében az ezen irányelv végrehajtása során különös nehézségekkel küzdő tagállamok számára a végrehajtási időszak egy évvel meghosszabbítható. A tagállamok 2021. január 17-ig értesítik a Bizottságot e lehetőség igénybevételének szükségességéről (néhány tagállam már kérte a meghosszabbítást).

fizetésképtelenségre vonatkozó anyagi jog alapvető szempontjainak célzott harmonizálására vagy konvergenciájára. Ilyen szempontok például a fizetésképtelenségi eljárás megindításának kiváltó okai, a követelések rangsorolása, a megtámadási keresetek, a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonhoz tartozó eszközök azonosítása és nyomon követése, valamint az eszközök értékelése. A Bizottság építeni fog többek között a fizetésképtelenségre vonatkozó uniós anyagi jogról szóló korábbi, 2016-os összehasonlító tanulmány eredményeire is, amely tanulmány hatalmas különbségeket tárt fel a nemzeti fizetésképtelenségi keretek között, és olyan kérdéseket vetett fel, amelyeket az uniós jogalkotónak érdemes mérlegelnie[37], továbbá együtt fog működni egy független szakértői csoporttal. 2020 novemberében előzetes hatásvizsgálatot tettek közzé[38]; ezt követően nyilvános konzultációra kerül sor, és egy szakértői csoport is végez majd technikai munkát.

5. A NEMTELJESÍTŐ HITELEK KEZELÉSE A COVID19-VILÁGJÁRVÁNYT KÖVETŐEN AZ UNIÓS BANKI VÁLSÁGKEZELÉSI ÉS ÁLLAMI TÁMOGATÁSI KERETEK KERETÉBEN

5.1. Közpénzből nyújtott elővigyázatossági támogatási intézkedések a Covid19 kontextusában

Míg az uniós bankszektor általában sokkal stabilabb helyzetben van, mint 2008-ban, és számos szakpolitikai intézkedés enyhíti a Covid19-nek az ágazatra gyakorolt potenciális hatásait, a különböző gazdasági ágazatokban a világjárvány hatásaira adott nemzeti szakpolitikai válaszok nagyságrendje és az ilyen hatások súlyosságának mértéke eltérő. Ennek eredményeként a rendelkezésre álló elemzések rámutatnak az uniós bankszektornak a világjárvány okozta stresszel szembeni együttes ellenálló képességére[39] [40], de azt is jelzik, hogy ha a helyzet romlik, egyes bankoknak intézkedéseket kell hozniuk[41].

A hatóságoknak ezért képesnek kell lenniük arra, hogy beavatkozzanak a Covid utáni gazdasági fellendülés akadályainak leküzdése érdekében. A nemteljesítő hitelek problémáját továbbra is elsősorban a piaci alapú megoldásokkal kell kezelni, és az e közleményben meghatározott stratégia célja az ilyen megoldások megkönnyítése és a bennük rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása. Ha azonban arra utaló jelek vannak, hogy a világjárvány hatásai stresszt okozhatnak a bankoknak, és olyan pénzügyi stabilitási aggályokat vethetnek fel, amelyek meghaladják a rendelkezésre álló piaci alapú megoldások kapacitását, úgy az uniós bankválság-kezelési[42] és állami támogatási[43] keretek lehetővé

---

[37] Megtekinthető a következő internetcímen: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/insolvency_study_2016_final_en.pdf

[38] Lásd: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12592-Enhancing-the-convergence-of-insolvency-laws-

[39] EBA/REP/2020/17. sz. tematikus feljegyzés.

[40] EKB elemzés a Covid19 miatti sebezhetőségről, https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/pr/date/2020/html/ssm.pr200728~7df9502348.en.html

[41] EKB elemzés a Covid19 miatti sebezhetőségről.

[42] 2014/59/EU irányelv a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.), valamint a 806/2014/EU rendelet a hitelintézeteknek és bizonyos befektetési vállalkozásoknak az Egységes Szanálási Mechanizmus keretében történő szanálására vonatkozó egységes szabályok és egységes eljárás kialakításáról, valamint az Egységes Szanálási Alap létrehozásáról (HL L 225., 2014.7.30., 1. o.).

teszik, hogy ilyen rendkívüli körülmények között elővigyázatossági állami támogatást lehessen nyújtani a reálgazdaságnak történő hitelezés folytatásának lehetővé tétele, a fellendülés támogatása és a válság társadalmi hatásainak enyhítése érdekében.

Amint azt a Bizottság a 2020. márciusi közleményében[44] elismerte, a bankok kulcsszerepet játszanak a Covid19-válság hatásainak kezelésében azáltal, hogy folyamatosan hitelezik a gazdaságot. A bankszektornak nyújtott támogatás célja, hogy ösztönözze az EU-ban a gazdasági tevékenység folyamatos finanszírozását. A reálgazdaság támogatására (moratóriumok, garanciák stb. révén) adott szakpolitikai válaszlépéseikben számos tagállam közvetetten megvédte a bankokat a potenciális hitelveszteségektől. Hasonlóképpen, a tagállamok által a Covid19-sokk nélkül egyébként szilárd helyzetű bankoknak nyújtott közvetlen elővigyázatossági állami támogatás arra irányulna, hogy minimálisra csökkentse az adófizetőket terhelő végső költségeket és a reálgazdaságra gyakorolt lehetséges hatásokat. Ugyanakkor az uniós banki válságkezelési és állami támogatási keretek alkalmazása biztosítaná, hogy minden támogatás célzott és korlátozott maradjon, valamint ne eredményezze azon bankok megmentését, amelyek már a Covid19-válság előtt is életképességi problémákkal küzdöttek. A csődhelyzetben lévő vagy valószínűleg csődbe jutó intézmények számára az uniós válságkezelési keret számos eszközről rendelkezik, többek között a szanálás során a hitelezői feltőkésítésről.

A tagállamok által a likviditás vagy a tőke támogatása érdekében hozott elővigyázatossági intézkedések különböző alternatív vagy kiegészítő megoldási formákat ölthetnek. A tőketámogatás történhet közvetlen tőkeinjekció formájában, de más típusú, a hitelezési csatornák megőrzését szolgáló intézkedésekkel is. A Bizottság az eszközkezelő társaságokra vonatkozó tervezetében már megerősítette, hogy elővigyázatossági intézkedéseket lehet alkalmazni a nemteljesítő hitelek valamely eszközkezelő társaságra történő átruházásának finanszírozására, feltéve, hogy az ilyen ügyletek célja és feltételrendszere azonos az eszközvédelmi rendszerek esetében alkalmazott tőkeinjekciók céljával és feltételeivel, azaz a bank mérlegében szereplő eszközportfólióra vonatkozó állami garanciákról van szó. Ezért a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv[45] szerinti elővigyázatossági intézkedésként eszközvédelmi rendszereket is lehet alkalmazni, figyelembe véve az alkalmazandó jogi követelményeknek való megfelelés biztosításához szükséges biztosítékokat, az eszközkezelő társaságokra vonatkozó tervezetben meghatározottak szerint.

5.2. Elővigyázatossági intézkedések alkalmazása a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv és az állami támogatási keretrendszer alapján

Az uniós válságkezelési keret számos eszközt biztosít a fizetésképtelen vagy valószínűleg fizetésképtelenné váló intézmények számára, többek között szanálás esetén a részvényesek és hitelezők általi feltőkésítést. Ez főszabályként minden olyan

[43] Az EUMSZ 107., 108. és 109. cikke, valamint a rendeletek és valamennyi uniós jogi aktus által létrehozott keret, beleértve az EUMSZ 108. cikkének (4) bekezdése vagy 109. cikke alapján kidolgozott vagy elfogadott iránymutatásokat, közleményeket és értesítéseket.

[44] A Bizottság közleménye Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából 2020/C 91 I/01, és annak későbbi módosításai.

[45] 2014/59/EU irányelv a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról (HL L 173., 2014.6.12., 190. o.).

bankra vonatkozik, amely életképességének, likviditásának vagy fizetőképességének megőrzése érdekében rendkívüli állami pénzügyi támogatásra szorul. Ugyanakkor a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv elismeri, hogy fennállhatnak olyan kivételes helyzetek, amikor a rendkívüli állami pénzügyi támogatás iránti igény nem kapcsolódik össze annak megállapításával, hogy az adott intézmény csődhelyzetben van vagy valószínűleg csődbe jut. A kivételeket a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 32. cikke (4) bekezdése d) pontjának i-iii. alpontja sorolja fel. Különösen a stressztesztek, eszközminőség-vizsgálatok vagy ezekkel egyenértékű intézkedések alapján megállapított tőkehiány kezelése céljából alkalmazott szavatolótőke-injekció vagy fizetőképes intézményektől történő tőkeinstrumentum-vásárlás – ha ideiglenesen orvosolja az adott tagállam gazdaságának súlyos zavarát, és megőrzi a pénzügyi stabilitást – nem kapcsolódik össze automatikusan annak megállapításával, hogy az intézmény csődhelyzetben van vagy valószínűleg csődbe jut.

Az intézkedés csak fizetőképes bankok esetében alkalmazható. A fizetőképesség feltételét az illetékes hatóságnak kell értékelnie, és annak az intézkedés meghozatalakor teljesülnie kell.

A Bizottság úgy véli, hogy a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 32. cikke (4) bekezdése d) pontjának iii. alpontjában foglalt kivétel alkalmazható a Covid19-válság idején. Ez a kivétel azokra a bankokra vonatkozhatna, amelyek pénzügyileg életképesek, de hatással lehet rájuk valamilyen rendszerszintű esemény, például egy uniós vagy egy tagállami szintű válság. E rendelkezés célja, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára, hogy a bankszektorba vetett bizalom növelése és a pénzügyi stabilitás megerősítése érdekében a súlyos kedvezőtlen körülmények kezelésére átmeneti tőkepuffert biztosítsanak az intézmények számára. A reálgazdaságot támogató állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keretszabályban[46] a Bizottság már elismerte, hogy a Covid19-válság komoly gazdasági zavar, amely a bankokról szóló 2013. évi közlemény hatálya alá tartozhat[47]. A gazdaság ilyen súlyos zavarának orvoslása érdekében hozott intézkedések a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelvben meghatározott kivétel hatálya alá tartozhatnak.

A támogatás összegét stresszteszt vagy azzal egyenértékű vizsgálat alapján kell meghatározni. A bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 32. cikke (4) bekezdésének d) pontja értelmében az intézkedésnek a fizetőképes intézményekre kell korlátozódnia, és a Bizottság bevett gyakorlatának megfelelően meg kell kapnia az állami támogatások uniós keretrendszere szerinti végleges jóváhagyást. Az alkalmazandó módszertan meghatározása a stressztesztet vagy az azzal egyenértékű vizsgálatot végző hatóságok feladata. A stressztesztet vagy az azzal egyenértékű vizsgált érvényességi ideje alapesetben 1 év. Általános szabályként a Bizottság vélelmezni kívánja, hogy az intézmények elszámolásai helyesek. A Bizottság azonban az állami támogatás nyújtásának időpontjában eseti alapon további ellenőrzéseket kérhet az illetékes hatóságtól az arról való meggyőződés érdekében, hogy nincsenek további rejtett, valószínűsíthető vagy felmerült veszteségek (pl. a stressztesztet határnapján a hitelek téves besorolásával vagy nem megfelelő

[46] A Bizottság közleménye: Állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes keret a gazdaságnak a jelenlegi Covid19-járvánnyal összefüggésben való támogatása céljából 2020/C 91 I/01, és annak későbbi módosításai.

[47] A Bizottság közleménye: Az állami támogatási szabályoknak a pénzügyi válsággal összefüggésben nyújtott bankmentő intézkedésekre 2013. augusztus 1-jétől történő alkalmazása, HL C 216., 2013.7.30., 1. o.

mértékű céltartalékolásával kapcsolatban)[48]. A bankunió tekintetében az EKB már 2020 júliusában sebezhetőségi elemzést végzett. Ezen elemzés eredményei kiindulópontként szolgálhatnak a bankok helyreállításáról és szanálásáról szóló irányelv 32. cikke (4) bekezdése d) pontjának iii. alpontja szerinti támogatási intézkedésekhez vezető tőkehiány értékeléséhez[49]. Hasonló megfontolások vonatkoznának a stressztesztekre is, például a 2021-es uniós szintű stressztesztre, valamint az adott esetben az illetékes nemzeti hatóságok vagy az EKB ugyanilyen vagy hasonló módszertan alapján elvégzett vizsgálataira[50].

Az állami támogatás szempontjából a bank mérlegében szereplő eszközportfólióra vonatkozó állami kezességvállalás, valamint a nemteljesítő hitelek államilag támogatott eszközkezelő társaságnak történő átadása értékvesztett eszközökkel kapcsolatos intézkedésnek (IAM) minősül, amelyet a bankoknak nyújtott állami támogatásról szóló bizottsági iránymutatás szabályoz[51]. Az alkalmazandó állami támogatási szabályokkal való összeegyeztethetőség érdekében a nemteljesítő hitelek átvételi értéke főszabályként nem haladhatja meg a tényleges gazdasági értéket (REV), amelynek az alapul szolgáló cash-flow-k és a tágabb időhorizontok alapján tükröznie kell az eszközök alapul szolgáló hosszú távú gazdasági értékét[52], amelyet független szakértőknek kell megállapítaniuk.

A Bizottság mérlegelni fogja, hogy a tényleges gazdasági érték meghatározásához alkalmazható-e egyszerűsített megközelítés. Ennek során figyelembevételre kerülnek a tőke- és veszteségviselési követelmények szigorításai, a bankok által alkalmazott számviteli standardok, valamint a felügyeleti hatóságok által a bankok céltartalékképzési politikájáról készített értékelés.

6. KÖVETKEZTETÉSEK

A gazdasági fellendülés formájától és sebességétől, valamint a vállalkozásoknak és a háztartásoknak nyújtott támogatási intézkedések fokozatos megszüntetésétől függően a Covid19-válság következtében romolhat a bankok eszközminősége – és ennek következtében hitelezési képessége. A történelem megmutatta, hogy a legjobb, ha a szilárd fogyasztóvédelem biztosítása mellett korán és határozott fellépéssel kezeljük a nemteljesítő hiteleket, hogy a bankszektor betölthesse szerepét a gazdasági fellendülés támogatásában.

---

[48] Nem lenne szükség levonásra a vizsgálat határnapja és az intézkedés időpontja között elkönyvelt veszteségek esetében, ha észszerűen arra lehet következtetni, hogy az elszámolások helyesek, és nincsenek rejtett, valószínűsíthető vagy felmerült veszteségek, az intézmény fizetőképes, és észszerűen feltételezhető, hogy a valószínűsíthető vagy felmerült veszteségeket magánforrásokból teljes mértékben fedezték anélkül, hogy az a fizetőképességi küszöb megsértésével járt volna. Ha azonban az illetékes hatóság olyan rejtett valószínűsíthető vagy felmerült veszteségeket állapít meg, amelyek a stressztesztet vagy azzal egyenértékű vizsgálat határnapján történt téves besorolásokból vagy nem megfelelő céltartalékolásból erednek, ezeket le kell vonni az elővigyázatossági feltőkésítés összegéből.

[49] A sebezhetőségi elemzés nem egyezik meg stressztesztelléssel vagy az eszközminőség-vizsgálattal, hanem azokkal egyenértékű vizsgálatnak tekinthető.

[50] Minden új stressztesztnek vagy azzal egyenértékű vizsgálatnak a forgatókönyvek meghatározása céljából figyelembe kell vennie a végrehajtás időpontjában fennálló körülményeket.

[51] Az értékvesztett eszközökről szóló közleményben (IAC) meghatározottak szerint: A Bizottság közleménye az értékvesztett eszközök közösségi bankszektorban történő kezeléséről, HL C 72., 2009.3.26., 1. o.

[52] Lásd az IAC 40. bekezdését.

A Tanács által 2017-ben előterjesztett intézkedésekre építve további strukturális intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy középtávon kezelni lehessen a nemteljesítő hitelek esetleges felhalmozódását. Ez a közlemény azt mutatja be, hogy milyen uniós szintű stratégiával lehet felkészülni a nemteljesítő hitelek banki mérlegekben való jövőbeli megjelenésére, egyúttal biztosítva a magas szintű fogyasztóvédelmet is. A stratégia a kockázatok csökkentésére összpontosít (azaz a nemteljesítő hitelek korai kezelésére, így elkerülve, hogy e hitelek a bankok mérlegében később esetleg újból felhalmozódjanak), és ezáltal annak biztosítására törekszik, hogy a bankok képesek legyenek támogatni a gazdaság helyreállítását. Ez az új megközelítés a pénzügyminiszterek által 2017-ben jóváhagyott intézkedésekre épül, és egyes, még végre nem hajtott elemeket véglegesít. Ezeket az intézkedéseket további intézkedések alapjául használná fel. Mindezek egymást kiegészítő jellegűek lennének, és együttes végrehajtásuk esetén nagyobb hatást fejtenének ki.

A Bizottság készen áll arra, hogy a technikai támogatási eszközön keresztül támogatást nyújtson a tagállamoknak többek között az alábbi területeken: i. a nemteljesítő hitelekre vonatkozó nemzeti stratégiák kidolgozása; ii. a felügyeletek azon képességének megerősítése, hogy kezelni tudják a nemteljesítő hitelek növekvő szintjét; iii. nemzeti eszközkezelő társaság létrehozása a nemzeti eszközkezelő társaságokra vonatkozó tervezettel és a legjobb gyakorlatokkal összhangban; iv. a felügyeleti adatkezelési architektúra fejlesztése és javítása, valamint innováció folytatása a felügyeleti technológia területén; és v. az adósságbehajtást, a fizetésképtelenséget és az adósságátalakítást kezelő keretek megerősítése.

A Bizottság felkéri az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a nemteljesítő hitelek kezelésére irányuló stratégiát uniós és nemzeti szinten összehangolt módon hajtsák végre. Sürgeti a már előterjesztett intézkedések gyors elfogadását. Ezek az intézkedések magukban foglalják a hitelgondozókról, a hitelfelvásárlókról és a biztosítékok érvényesítéséről szóló irányelvre irányuló javaslatot. A Bizottság emellett az e közleményben körvonalazott intézkedések végrehajtásának konstruktív támogatására, valamint a nemzeti keretek hiányosságainak kezelésére irányuló proaktív tagállami megközelítésre szólít fel. Ez segítené a bankokat abban, hogy felkészüljenek a nemteljesítő hitelek lehetséges növekedésének lehető leghatékonyabb kezelésére.

Bár a strukturális szakpolitikai intézkedések a gazdaság egészére vonatkoznak, az uniós bankválság-kezelési és állami támogatási keretek rendelkeznek olyan eszközökkel, amelyek a Covid19 miatt a bankszektorban esetlegesen felmerülő sajátos nehézségek kezeléséhez szükségesek. Különösen az életképes bankok esetében lehet elővigyázatossági feltőkésítési intézkedéseket alkalmazni a Covid19 lehetséges hatásaira való reagálás és annak lehetővé tétele érdekében, hogy a bankszektor továbbra is részt vegyen a válság megoldásában.